

- คำแปลแถลงการณ์ -

11 ตุลาคม พ.ศ. 2559

ประเทศไทย: ICJ ตระหนกต่อการใช้อำนาจโดยพลการตามมาตรา 44 ที่เพิ่มมากขึ้น

วันนี้ คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (International Commission of Jurists หรือ ICJ) กล่าวว่าประเทศไทยควรยุติการใช้มาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ซึ่งให้อำนาจอย่างกว้างขวางและอยู่เหนือการตรวจสอบกับหัวหน้าคณะรัฐบาลทหารโดยทันที เนื่องจากขัดต่อหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน

แม้ว่านานาประเทศจะได้ประณามการใช้อำนาจตามมาตรา 44 อย่างกว้างขวาง แต่ทว่ายังคงมีการใช้อำนาจตามมาตรา 44 เพิ่มขึ้นทุกปี นับแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ภายหลังรัฐประหารวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ทั้งนี้ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ออกคำสั่งหัวหน้าคสช. โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 44 เป็นจำนวนอย่างน้อยทั้งสิ้น 107 ฉบับ (ตามข้อมูลเท่าที่ปรากฏต่อสาธารณะ) ความปรากฏว่าภายในพ.ศ. 2557 ออกคำสั่งไปแล้วอย่างน้อย 1 ฉบับ ส่วนในพ.ศ. 2558 ออกคำสั่งไปแล้วอย่างน้อย 44 ฉบับ ส่วนช่วงเวลาตั้งแต่พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบัน ออกคำสั่งไปแล้วอย่างน้อย 62 ฉบับ (นับตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 ได้ออกคำสั่งแล้วถึง 37 ฉบับ)

[โปรดดูรายการคำสั่งหัวหน้าคสช. ทั้งหมด ตามข้อมูลเท่าที่ปรากฏต่อสาธารณะตามแนบท้าย]

“การที่หัวหน้าคสช. ตั้งใจใช้อำนาจพิเศษมากยิ่งขึ้น เพื่อเปลี่ยนแปลงกฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่อย่างพลการและเฉพาะการ โดยปราศจากการทบทวนของฝ่ายตุลาการ ควรเป็นเรื่องที่ทุกคนรวมทั้งภาคธุรกิจควรต้องตระหนก” นายวิลเดอร์ เทเลอร์ (Wilder Taylor) เลขาธิการของ ICJ กล่าว “มาตรา 44 มอบอำนาจนิติบัญญัติไว้ในมือของคนเพียงคนเดียว ส่วนมาตรา 47 และ 48 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวก็ป้องกันมิให้ฝ่ายตุลาการใช้อำนาจทบทวน หรือขัดขวางมิให้เข้าถึงการเยียวยาและการชดเชย จึงเป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องโดยสิ้นเชิงกับหลักนิติธรรมซึ่งมีหลักการพื้นฐานสามประการ ได้แก่ หลักความเสมอภาค (Equality) หลักการตรวจสอบ (Accountability) และความแน่นอนของกฎหมาย (Predictability) ฉะนั้น มาตรา 44 จึงเป็นกฎหมายที่สมควรต้องถูกยกเลิกในทันที”

คำสั่งหัวหน้าคสช. ที่ประกาศใช้ตามมาตรา 44 ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องการจำกัดสิทธิทางพลเมืองของคนทุกคนในประเทศไทย จนถึงคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนทางราชการที่ไม่มีนัยสำคัญตามกระบวนการทั่วไป จนถึงปัจจุบันมีการใช้อำนาจตามมาตรา 44 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายไทยหลายฉบับ โดยไม่คำนึงถึงกระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่เหมาะสม รวมถึงการให้อำนาจในการเวนคืนที่ดินเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบตามกฎหมายภายในว่าด้วยสังคมและสิ่งแวดล้อม การให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารอย่างกว้างขวางในการสอบสวน จับกุมและควบคุมตัว การห้ามมิให้บุคคลจำนวนห้าคนหรือมากกว่านั้นรวมตัวกันเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง

“ระยะเวลาได้ล่วงเลยมานานเกินสมควรแล้ว ประเทศไทยจึงควรยกเลิกมาตรา 44 และบรรดากฎหมาย คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ ทั้งปวง ที่บัญญัติภายหลังการรัฐประหารและมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน” เทเลอร์กล่าว “เหตุผลที่ทหารใช้อำนาจความชอบธรรมของมาตรการเหล่านี้ ล้วนไม่สมเหตุผล ผลไม่น่าเชื่อถือ โดยเฉพาะเมื่อได้คำนึงว่ามีการปกครองด้วยระบอบทหาร โดยตรงเป็นระยะเวลาเกินกว่าสองปีแล้ว”

อนึ่ง คำสั่งทั้งหมดที่ประกาศใช้ตามมาตรา 44 และประกาศและคำสั่งของคสช.อื่น ๆ จะยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไป ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านการลงเสียงประชามติ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 โดยจะยกเลิกหรือแก้ไขได้ด้วยกระบวนการบัญญัติเป็นพระราชบัญญัติ เท่านั้น

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา รองนายกรัฐมนตรี ดร.วิษณุ เครืองาม ประกาศว่า คสช.อยู่ระหว่างพิจารณาว่าจะบัญญัติคำสั่งหลายร้อยฉบับที่ประกาศใช้โดยคสช. รวมถึงบรรดาคำสั่งที่ประกาศใช้ตามมาตรา 44 ให้เป็นกฎหมาย

ความเป็นมา

มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวให้อำนาจหัวหน้าคสช.อย่างไม่จำกัดในการออกคำสั่งใด ๆ ที่เห็นว่ามี ความจำเป็นเพื่อ “...ประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนใน ชาติ หรือเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน...” บรรดาคำสั่งดังกล่าวให้ถือว่า “...ชอบด้วยกฎหมายและ รัฐธรรมนูญนี้และเป็นที่สุด...”

มาตรา 47 กำหนดว่าบรรดาประกาศและคำสั่งของคสช.ที่ได้ประกาศใช้นับแต่รัฐประหาร จนถึงวันที่ คณะรัฐมนตรีเข้าดำรงตำแหน่ง “...ไม่ว่าประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับในทางรัฐธรรมนูญ ในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ...” ให้ถือว่า “...ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด...” นอกจากนี้ มาตรา 48 ระบุว่าบรรดาการกระทำใด ๆ ของคสช.ที่เกี่ยวข้องกับการทำรัฐประหาร รวมทั้งการกระทำใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับคสช.แม้การกระทำนั้นผิดกฎหมาย “...ให้ผู้กระทำให้พ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง”

มาตรา 279 ของร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีการเห็นชอบในการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 กำหนดว่า บรรดาคำสั่ง ประกาศ และการกระทำใด ๆ ของคสช.ซึ่งรวมถึงการใช้อำนาจตามมาตรา 44 “...ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไป...ไม่ว่าเป็นประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทาง รัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำ ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้นเป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย และมีผลใช้ บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป” การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้กระทำเป็น พระราชบัญญัติเท่านั้น

ข้อ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคีประกันว่า บุคคลใดซึ่งถูกละเมิดสิทธิ ย่อมต้องได้รับการเยียวยาอย่าง เป็นผล ไม่ว่าจะการละเมิดนั้นเกิดขึ้นโดยบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจในทางราชการ และการเยียวยาเช่นว่าต้องเป็นไป ตามวินัยของฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติที่มีอำนาจ หรือหน่วยงานอื่นใดที่มีอำนาจตามที่กำหนดไว้โดย ระบบกฎหมายของรัฐ และรัฐยังต้องพัฒนาหนทางการเยียวยาด้วยกระบวนการยุติธรรมทางศาล

อย่างไรก็ดี การจำกัดสิทธิมนุษยชนสามารถกระทำได้เฉพาะสิทธิบางประการ โดยต้องปรากฏว่าการจำกัดสิทธิ นั้นได้สัดส่วน จำเป็นแก่กรณีเฉพาะเรื่อง **ข้อ 4 ของกติกา ICCPR อนุญาตให้รัฐประกาศมาตรการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่ง จะมีการจำกัด (“งดเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณีของ”) สิทธิมนุษยชนบางประการ เพิ่มเติมจากที่อนุญาตให้กระทำได้ใน ภาวะปรกติ โดยเฉพาะให้กระทำได้เฉพาะใน “ภาวะฉุกเฉินสาธารณะซึ่งคุกคามความอยู่รอดของชาติ” และเพียง “เท่าที่**

จำเป็นตามความผูกพันของสถานการณ์” แต่สำหรับสิทธิมนุษยชนบางประการนั้นไม่อาจถูกจำกัดไม่ว่าในสถานการณ์ใด เช่น กรณีห้ามกระทำการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอย่างอื่น ทั้งนี้ ICJ พิจารณาแล้วเห็นว่าวัตถุประสงค์เกือบทั้งหมดที่รัฐบาลทหารของประเทศไทยยกขึ้นอ้างไม่สอดคล้องกับกติกา ICCPR ไม่ถือว่าเป็นเหตุผลที่สามารถใช้เพื่อจำกัดสิทธิมนุษยชน และแม้สำหรับวัตถุประสงค์บางประการที่อาจชอบด้วยเหตุผลในทางทฤษฎี แต่มาตรการที่กำหนดขึ้นมานั้นยังถือว่าไม่ได้สัดส่วนอยู่ดี และประเทศไทยไม่ได้อยู่ในสถานการณ์ฉุกเฉินถึงระดับที่จำเป็นต้องเล็งพันกรณีในภาวะฉุกเฉินตามข้อ 4

ในกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย (Universal Period Review) ในวาระที่สอง ณ ที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ตัวแทนจากบางประเทศมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายและคำสั่งซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และหลักนิติธรรม ซึ่งรวมถึงกฎหมายที่ประกาศใช้ตามมาตรา 44 ตัวแทนประเทศไทยได้ตอบข้อเสนอแนะดังนี้ “...เรายังไม่พร้อมจะยอมรับข้อเสนอแนะเหล่านี้ในขั้นตอนนี้ แต่ทั้งนี้หากสถานการณ์ดีขึ้น บรรดาข้อจำกัดที่ไม่จำเป็นจะถูกผ่อนปรนลง บรรดาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำเนื้อหาที่เป็นประโยชน์จากข้อเสนอแนะเหล่านี้มาพิจารณาอย่างจริงจัง”

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

นายวิลเดอร์ เทเลอร์ (Wilder Tayler) เลขาธิการคณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล หมายเลขโทรศัพท์ +41 22 979 3825 อีเมลล์ wilder.tayler@icj.org

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกตามความในมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2557 (ฉบับชั่วคราว)
ตามข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะ (เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

ลำดับ	วันที่มีผลบังคับใช้	คำสั่งหัวหน้าคสช.ที่	เรื่อง
1	25 ธันวาคม 2557	1/2557	การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว
*	*	2/2557 หรือ 2/2558	[ไม่มีการออกคำสั่งหรือไม่ได้เปิดเผยคำสั่งสู่สาธารณะ]
2	1 เมษายน 2558	3/2558	การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ (แต่งตั้งเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย)
3	8 เมษายน 2558	4/2558	มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายที่คุ้มครองประโยชน์สาธารณะและประชาชนโดยส่วนรวม
4	16 เมษายน 2558	5/2558	แก้ไขคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2558 (การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ)
5	17 เมษายน 2558	6/2558	การกำหนดตำแหน่งเพิ่มและการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่ง (กระทรวงศึกษาธิการ)
6	17 เมษายน 2558	7/2558	การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคुरुสภา คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและ สวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
7	24 เมษายน 2558	8/2558	การเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างในคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
8	23 เมษายน 2558	9/2558	การให้ข้าราชการสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่
9	29 เมษายน 2558	10/2558	การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม
10	1 พฤษภาคม 2558	11/2558	มาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
11	8 พฤษภาคม 2558	12/2558	ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอยู่ในตำแหน่งต่อไป
12	8 พฤษภาคม 2558	13/2558	การสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
*	*	14/2558	[ไม่มีการออกคำสั่งหรือไม่ได้เปิดเผยคำสั่งสู่สาธารณะ]
*	*	15/2558	[ไม่มีการออกคำสั่งหรือไม่ได้เปิดเผยคำสั่งสู่สาธารณะ]
13	15 พฤษภาคม 2558	16/2558	มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบ และการกำหนดกรอบ อัตรากำลังชั่วคราว
14	15 พฤษภาคม 2558	17/2558	การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
15	22 มิถุนายน 2558	18//2558	การให้กรรมการหรือคณะกรรมการตามกฎหมายบางฉบับปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
16	25 มิถุนายน 2558	19/2558	แต่งตั้งและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่อื่น
17	15 กรกฎาคม 2558	20/2558	ระงับการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อเป็นกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกตามความในมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2557 (ฉบับชั่วคราว)
ตามข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะ (เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

ลำดับ	วันที่มีผลบังคับใช้	คำสั่งหัวหน้าคสช.ที่	เรื่อง
18	23 กรกฎาคม 2558	21/2558	การกำหนดตำแหน่งเพิ่มเติมและการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่ง
19	23 กรกฎาคม 2558	22/2558	มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ
20	24 กรกฎาคม 2558	23/2558	มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519
21	6 สิงหาคม 2558	24/2558	การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม
22	10 สิงหาคม 2558	25/2558	แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2558 (สลากกินแบ่งรัฐบาล)
23	5 กันยายน 2558	26/2558	การดำเนินการเพื่อถอด พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ออกจากยศตำรวจ
24	11 กันยายน 2558	27/2558	การแก้ไขปัญหาการกำกับดูแลและพัฒนาการบินพลเรือนของประเทศไทย
25	16 กันยายน 2558	28/2558	ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
26	16 กันยายน 2558	29/2558	การเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และการดำเนินการเพื่อสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
27	16 กันยายน 2558	30/2558	การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 105/2557
28	22 กันยายน 2558	31/2558	การกำหนดตำแหน่งและการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่ง
29	22 กันยายน 2558	32/2558	การแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
30	21 กันยายน 2558	33/2558	เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 2/2558
31	5 ตุลาคม 2558	34/2558	การอำนวยความสะดวกในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ
32	2 ตุลาคม 2558	35/2558	แต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
33	20 ตุลาคม 2558	36/2558	แก้ไขคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 29/2558
34	16 ตุลาคม 2558	37/2558	การกำหนดตำแหน่งเพิ่มเติมและการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่ง
35	18 ตุลาคม 2558	38/2558	แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 37/2558
36	31 ตุลาคม 2558	39/2558	การคุ้มครองการบริหารจัดการข้าวคงเหลือในการดูแลรักษาของรัฐและการดำเนินการต่อผู้ต้องรับผิดชอบ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกตามความในมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2557 (ฉบับชั่วคราว)
ตามข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะ (เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

ลำดับ	วันที่มีผลบังคับใช้	คำสั่งหัวหน้าคสช.ที่	เรื่อง
37	8 พฤศจิกายน 2558	40/2558	การได้มาซึ่งคณะกรรมการประกันสังคม ที่ปรึกษาของคณะกรรมการประกันสังคม คณะกรรมการการแพทย์ และคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน เป็นการชั่วคราว
38	5 ตุลาคม 2558	41/2558	การอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39	16 พฤศจิกายน 2558	42/2558	การแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม เพิ่มเติมครั้งที่ 2
40	27 พฤศจิกายน 2558	43/2558	โอนสำนักงานนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ ไปเป็นของกรมทรัพยากรน้ำ
41	4 ธันวาคม 2558	44/2558	การแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ
42	9 ธันวาคม 2558	45/2558	การเลือกประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
43	30 ธันวาคม 2558	46/2558	มาตรการแก้ไขปัญหอันเกิดจากการจับขี้ยานพาหนะ
44	30 ธันวาคม 2558	47/2558	แต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
45	31 ธันวาคม 2558	48/2558	แต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
46	5 มกราคม 2559	1/2559	ประกาศรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบเพิ่มเติม ครั้งที่ 3
47	18 มกราคม 2559	2/2559	การแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพเป็นการชั่วคราว
48	20 มกราคม 2559	3/2559	การยกเว้นการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
49	20 มกราคม 2559	4/2559	การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการ บางประเภท
50	1 กุมภาพันธ์ 2559	5/2559	มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
51	5 กุมภาพันธ์ 2559	6/2559	การคัดเลือกหรือการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ
52	20 กุมภาพันธ์ 2559	7/2559	การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน
53	12 กุมภาพันธ์ 2559	8/2559	การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน
54	8 มีนาคม 2559	9/2559	การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
55	21 มีนาคม 2559	10/2559	การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค
56	22 มีนาคม 2559	11/2559	การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค
57	29 มีนาคม 2559	12/2559	การแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่ง

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกตามความในมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2557 (ฉบับชั่วคราว)
ตามข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะ (เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

ลำดับ	วันที่มีผลบังคับใช้	คำสั่งหัวหน้าคสช.ที่	เรื่อง
58	29 มีนาคม 2559	13/2559	การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดบางประการที่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยหรือบ่อนทำลายระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
59	4 เมษายน 2559	14/2559	คณะกรรมการที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
60	11 เมษายน 2559	15/2559	การผ่อนผันให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา เดินทางกลับประเทศต้นทางเพื่อร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2559
61	12 เมษายน 2559	16/2559	การประมวลคลื่นความถี่เพื่อกิจการ โทรคมนาคม
62	20 เมษายน 2559	17/2559	การแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
63	21 เมษายน 2559	18/2559	แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2558 (การทำประมงโดยผิดกฎหมาย)
64	21 เมษายน 2559	19/2559	แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 27/2558 (การบินพลเรือนของประเทศไทย)
65	22 เมษายน 2559	20/2559	การแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
66	26 เมษายน 2559	21/2559	การปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
67	4 พฤษภาคม 2559	22/2559	การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น
68	16 พฤษภาคม 2559	23/2559	การปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
69	17 พฤษภาคม 2559	24/2559	การแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประจำ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
70	31 พฤษภาคม 2559	25/2559	ยกเลิกการห้ามบุคคลเดินทางออกนอกราชอาณาจักร
71	10 มิถุนายน 2559	26/2559	การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ในการดำเนิน โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะ
72	10 มิถุนายน 2559	27/2559	มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการจุดและปล่อยบั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควัน หรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน
73	15 มิถุนายน 2559	28/2559	ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
74	21 มิถุนายน 2559	29/2559	การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การยกฐานะเป็นเทศบาล หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกตามความในมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2557 (ฉบับชั่วคราว)
ตามข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะ (เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

ลำดับ	วันที่มีผลบังคับใช้	คำสั่งหัวหน้าคสช.ที่	เรื่อง
75	21 มิถุนายน 2559	30/2559	มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาทของนักเรียนและนักศึกษา
76	21 มิถุนายน 2559	31/2559	การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
77	21 มิถุนายน 2559	32/2559	มาตรการป้องกันการลักลอบนำสารเคมี วัสดุ หรือเครื่องมือบางประเภทไปใช้ผลิตยาเสพติด
78	24 มิถุนายน 2559	33/2559	ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการในหน่วยงานอื่น
79	5 กรกฎาคม 2559	34/2559	การกำหนดตำแหน่งและแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่ง
80	5 กรกฎาคม 2559	35/2559	มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าภูทับเบิก ในท้องที่ตำบลวังบาลและตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
81	5 กรกฎาคม 2559	36/2559	มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบกฎหมาย
82	5 กรกฎาคม 2559	37/2559	ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุข และค่าใช้จ่ายอื่นตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
83	13 กรกฎาคม 2559	38/2559	แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2559 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559 (การปฏิรูปกระทรวงศึกษาธิการ)
84	13 กรกฎาคม 2559	39/2559	การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาธรรมภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา
85	13 กรกฎาคม 2559	40/2559	ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 48/2557 (การคัดเลือกบุคคลเพื่อรับตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กรอิสระ)
86	14 กรกฎาคม 2559	41/2559	การกำกับดูแลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ
87	21 กรกฎาคม 2559	42/2559	การดำเนินการโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน
88	21 กรกฎาคม 2559	43/2559	ประกาศรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบเพิ่มเติม ครั้งที่ 4
89	26 กรกฎาคม 2559	44/2559	ประกาศรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบเพิ่มเติม ครั้งที่ 5
90	31 กรกฎาคม 2559	45/2559	การขยายกำหนดเวลาการยื่นรายการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรเพื่อความเป็นธรรมแก่นักลงทุน
91	31 กรกฎาคม 2559	46/2559	แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558 (แก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ รวมทั้งกำหนดมาตรการในสถานบริการ)
92	18 สิงหาคม 2559	47/2559	การดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 33/2559 (โยกย้ายข้าราชการที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง)
93	18 สิงหาคม 2559	48/2559	การปรับปรุงการบริหารงานบุคคลในบางหน่วยงานของรัฐ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกตามความในมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2557 (ฉบับชั่วคราว)
ตามข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะ (เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

ลำดับ	วันที่มีผลบังคับใช้	คำสั่งหัวหน้าคสช.ที่	เรื่อง
94	22 สิงหาคม 2559	49/2559	มาตรการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย
95	25 สิงหาคม 2559	50/2559	ประกาศรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบเพิ่มเติม ครั้งที่ 6
96	25 สิงหาคม 2559	51/2559	การดำเนินการกับของที่เก็บในเขตปลอดอากรและเขตประกอบการเสรี และของที่ใช้เป็นยุทธภัณฑ์เพื่อบรรเทาสาธารณภัย
97	2 กันยายน 2559	52/2559	ประกาศรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบเพิ่มเติม ครั้งที่ 7
98	9 กันยายน 2559	53/2559	การแก้ไขปัญหาการทำกรประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมเพิ่มเติมครั้งที่ 3
99	9 กันยายน 2559	54/2559	การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสภาการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ
100	12 กันยายน 2559	55/2559	การดำเนินการเกี่ยวกับคดีบางประเภทที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร (ยกเลิกการดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหารสำหรับฐานความผิดบางประเภท)
101	13 กันยายน 2559	56/2559	การคุ้มครองการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในการดูแลของรัฐและการดำเนินการต่อผู้ต้องรับผิดชอบ
102	15 กันยายน 2559	57/2559	การปรับปรุงการบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
103	15 กันยายน 2559	58/2559	การรับบริการสาธารณสุขของคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม
104	27 กันยายน 2559	59/2559	ประกาศรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบเพิ่มเติม ครั้งที่ 8 และการปรับปรุงการบริหารงานบุคคลในบางหน่วยงานของรัฐ
105	28 กันยายน 2559	60/2559	มาตรการป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน
106	6 ตุลาคม 2559	61/2559	การแก้ไขปัญหามลพิษด้านการบิน
107	6 ตุลาคม 2559	62/2559	การปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ